

Dnr 33u, 2016, 6/am

2016-06-29

Remissvar: Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet (UD 2016/09273/IU)

Branschorganisationen Studieförbunden lämnar sitt remissvar utifrån kunskap och erfarenheter som våra tio medlemsorganisationer besitter från att bedriva folkbildning och samarbeten för global utveckling i såväl Sverige som andra länder. De tio studieförbunden med sina medlemsorganisationer utgör gemensamt en stor del av det civilsamhälle som arbetar med att sprida kunskap om globala frågor i Sverige, samt genomföra utvecklingssamarbete globalt.

Studieförbunden är starkt kritiskt till att folkbildningen osynliggörs i policyramverket. Vi anser att folkbildning och livslångt lärande är avgörande för att lyfta de fem grundläggande perspektiven (fattiga människors perspektiv på utveckling, rättighetsperspektivet, miljö och klimat, konfliktförebyggande, global jämställdhet) samt för ett framgångsrikt utvecklingsarbete inom de åtta tematiska områdena (mänskliga rättigheter, demokrati och rättstatens principer; miljö- och klimatomfattig hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser; fredliga och inkluderande samhällen; inkluderande ekonomisk utveckling; migration och utveckling; jämlik hälsa; utbildning och forskning; global jämställdhet).

Branschorganisationen Studieförbunden har tillsammans med andra folkbildningsorganisationer fört fram följande förslag i en skrivelse till bistandsminister Isabella Lövin den 30 september 2015:

- Att folkbildning i det internationella utvecklingssamarbetet förs fram som metod och arbetssätt för samhällsförändring och som en omistlig del av ett lands demokratiska infrastruktur.
- Att Sverige i det multilaterala utvecklingssamarbetet fortsätter driva frågan om vuxnas rätt till utbildning och även anslår resurser för detta.
- Att Sverige gör vuxnas rätt till utbildning till en prioriterad fråga i Sveriges bilaterala utvecklingssamarbete, samt att de statliga bilaterala insatserna även syftar till att skapa förutsättningar för ett mer omfattande samarbete mellan de svenska folkbildningsorganisationerna och deras motsvarigheter i samarbetsländerna.
- Att det anslås resurser för att folkbildningen ska kunna organisera sig och utveckla sitt deltagande i utvecklingssamarbetet.

Vi vill lyfta fram *Recommendation on Adult Learning and Education* antaget av UNESCO:s generalförsamling i november 2015 som uppmana medlemsstaterna att möjliggöra för medborgarna att delta i ett livslångt organiserat lärande för olika syften.

Om 2.2 Framtida möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring

Social mobilisering och livslångt lärande genom folkbildning är en grund till ett livskraftigt civilsamhälle, något som förbigås i policyramverkets beskrivning av globalt förändringsarbete.

Även inom läsfrämjande arbete har folkbildningen en central roll, över hela världen tjänar nätverk och föreningar som igångsättare och utförare av läsfrämjande projekt, som röstbärare för behoven av läskunnighet, och de bidrar ofta till att sänka tröskeln mellan människor och det formella lärandets institutioner. De tio studieförbunden har lång erfarenhet av att arbeta läsfrämjande med de grupper som har lägre läskunnighet och läsförmåga. Grunden till dagens svenska folkbibliotek kommer ur föreningsbibliotek och det har varit en vanlig utveckling i flera länder. Vi anser att kopplingen mellan deltagarstyrd folkbildning och framgångsrikt läsfrämjandearbete bör uppmärksammas i ramverket.

Policyramverket betonar på flera ställen vikten av kapacitetsutveckling och institutionsbyggande, något som vi anser bör omfatta stöd till folkbildning så som den är organiserade i civilsamhället i berörda områden/länder.

Folkbildning sprider möjligheterna till makt, deltagande och valmöjlighet till fler. Ett engagerat, aktivt och kunnigt civilsamhälle är en grund för att utveckla mänskliga rättigheter, och för att kontrollera och bevaka att dessa rättigheter efterlevs.

Om 4.8 Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning: Utbildning och forskning

Studieförbunden har följande synpunkter på policyramverkets område ”Utbildning och forskning” som också relaterar till olika delmål i Agenda 2030:s globala mål, samt till mål 4: Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Branschorganisationen Studieförbunden ställer sig positivt att regeringen ser tillgång till likvärdig och inkluderande utbildning genom hela livet som centrala utgångspunkter för utvecklingssamarbete, samt att det uttrycks en vilja till ett holistiskt perspektiv på livslångt lärande.

I förslaget till policyramverk saknar Studieförbunden folkbildningen som en del av beskrivningarna av livslångt lärande, folkbildningen som metod för utveckling och förändring, studieförbundens och folkhögskolornas betydelse för en demokratisk infrastruktur i det nordiska samhället och som bidragande till civilsamhällets utvecklingssamarbeten globalt.

Att stödja vuxna människors egen drivkraft att lära mer och utveckla sitt kunnande är ett framgångsrikt sätt att göra både människor och samhället mer flexibelt. Det gäller både i fattiga delar av en befolkning och i länder med högre livslängd och utbildningsnivå. Det vore rimligt att behov av långsiktigt stöd till folkbildning uppmärksammades på liknande sätt som beskrivningen av behovet av resurser till högre utbildning och forskning.

Policyramverket lyfter fram att det svenska utvecklingssamarbetet har en folklig förankring. Det svenska utvecklingssamarbetet har på många sätt visat att folkbildning, deltagarstyrt och ärande för vuxna kopplat till deras behov och intressen i samarbete med andra samhällsaktörer, är en framgångsrik väg till ökad kunskap, ökat engagemang och en ökat

aktivitet i globalt prioriterade frågor. Med folkbildningens betoning på erfarenheter och kollektivt lärande växer deltagarna och kan själva motiveras att lära vidare det de lärt sig till fler, att arbeta för förändring och bygga samhället gemensamt.

Branschorganisationen Studieförbundens förslag till utveckling av policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet:

Att folkbildningens roll för att stärka civilsamhället uppmärksammas.

Att folkbildningen finns med i uppräknningen av det livslånga lärandets aktörer.

Att behovet av resurser och långsiktigt stöd till folkbildningen uppmärksammas.

Att folkbildning förs fram som metod och arbetssätt för samhällsförändring och som en omistlig del av ett lands demokratiska infrastruktur, både nationellt och i det internationella utvecklingssamarbetet.

Att det slås fast att Sveriges utvecklingssamarbete stöder vuxnas rätt till lärande.

Stockholm 2016-06-29

David Samuelsson, generalsekreterare Studieförbunden

Studieförbunden är de tio studieförbundens bransch- och intresseorganisation. Våra medlemmar är: ABF, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Kulturens Bildningsverksamhet, Medborgarskolan, NBV, Sensus studieförbund, Studiefrämjandet, Studieförbundet Bilda och Studieförbundet Vuxenskolan. Vi står för demokrati, folkbildning och kultur för alla. Verksamheten finns i landets alla kommuner.

